

Metodika carbon-offsetů pro cíle udržitelného rozvoje (SDG) ve veřejné správě

Carbon-offset mechanismy hrají zásadní roli v celosvětové snaze o snížení emisí skleníkových plynů a dosažení cílů udržitelného rozvoje (SDG). V kontextu veřejné správy je nezbytné zvolit efektivní a transparentní metodiku pro obchodování, správu a monitorování carbon-offsetů, které přispívají k naplnění klimatických cílů. Tento článek se zaměřuje na analýzu a aplikaci metodiky carbon-offsetů v rámci SDG politiky měst a obcí s důrazem na implementaci ve veřejném sektoru, zejména v souvislosti s právními a technickými aspekty a mezinárodními standardy.

Globální rámce carbon-offsetů

Carbon-offsety se mohou uplatňovat jak v povinných, tak dobrovolných systémech. Povinné mechanismy (compliance markets) jsou zavedené mezinárodními dohodami a legislativními normami, zatímco dobrovolné mechanismy (voluntary carbon markets) umožňují subjektům investovat do projektů snižování emisí mimo jejich povinnosti. Obě formy mechanismů mají zásadní význam pro správu emisí, ať už se jedná o povinnou či dobrovolnou kompenzaci.

Kyotský protokol a Mechanismus čistého rozvoje

Jedním z nejdůležitějších povinných mechanismů je Kyotský protokol, který zavedl Mechanismus čistého rozvoje (CDM). Tento mechanismus umožňuje rozvinutým zemím investovat do emisně redukčních projektů v rozvojových zemích a získávat certifikované redukce emisí (CERs), které lze využít k dosažení jejich emisních cílů. Projekty v rámci CDM zahrnují širokou škálu činností, včetně obnovitelných zdrojů energie, zvyšování energetické účinnosti a projektů zaměřených na ochranu a obnovu lesních porostů.

Mechanismus čistého rozvoje poskytuje řadu přínosů jak pro rozvinuté, tak rozvojové země. Umožňuje snižování globálních emisí za nižší náklady a současně přispívá k socioekonomickému rozvoji v zemích, kde jsou projekty realizovány. Přestože CDM má silné stránky, čelí také kritice, zejména v otázkách prokazování dodatečnosti projektů a geografické nerovnosti investic.

Evropský systém obchodování s emisemi (EU ETS)

Evropský systém obchodování s emisemi (EU ETS) představuje jeden z největších povinných trhů s uhlíkem na světě. Tento systém pracuje na principu cap-and-trade, kdy je stanoveno celkové množství emisí, které mohou být emitovány, a subjekty mohou obchodovat s emisními povolenkami. I když systém EU ETS není přímo zaměřen na carbon-offset projekty, povolenkové mechanismy mohou zahrnovat certifikáty z CDM.

Pro veřejnou správu je důležité pochopit, jak mohou být carbon-offsety integrovány do povinných systémů, jako je EU ETS, a jakými způsoby mohou využít flexibilitu a tržní nástroje pro dosažení svých klimatických cílů.

Dobrovolné mechanismy a jejich přínosy

Dobrovolné mechanismy carbon-offsetů umožňují subjektům kompenzovat své emise prostřednictvím investic do projektů, které snižují emise mimo povinné regulace. Mezi klíčové dobrovolné standardy patří Gold Standard a Verified Carbon Standard (VCS). Tyto standardy kladou důraz na transparentnost, měřitelnost a přínos pro místní komunitu.

Gold Standard se zaměřuje na projekty, které nejen snižují emise, ale zároveň přispívají k socioekonomickému rozvoji a ochraně biodiverzity. Verified Carbon Standard (VCS) je flexibilní a umožňuje certifikaci široké škály projektů, včetně lesnictví, zemědělství a obnovitelných zdrojů energie. Pro města a obce, které chtějí realizovat dobrovolné carbon-offset projekty, mohou být tyto standardy cenným nástrojem pro zajištění kvality a efektivity jejich projektů.

Role mezinárodních organizací v podpoře carbon-offsetů

Spojené národy (UNFCCC) a Mezinárodní organizace pro standardizaci (ISO) hrají klíčovou roli při podpoře carbon-offset projektů a stanovení standardů pro měření a ověřování emisí. UNFCCC zahrnuje mechanismy jako

Mechanismus čistého rozvoje (CDM) a REDD+ (Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation), které podporují ochranu a obnovu lesů a snižování emisí v rozvojových zemích.

ISO 14064 poskytuje mezinárodní rámec pro kvantifikaci a ověřování skleníkových plynů a je široce využíván veřejnými institucemi i soukromými firmami. Tento standard je klíčový pro měření a reportování emisí a pro zajištění transparentnosti při obchodování s carbon-offsety.

Použití licenčních práv v carbon-offset projektech

Jedním z inovativních přístupů k řízení carbon-offsetů je použití licenčních práv. Tento model umožňuje vlastníkům lesů nebo jiných zdrojů sekvence CO₂ prodávat práva na využití těchto sekvencovaných emisí třetím stranám. Licence na carbon-offsety představuje právní nástroj, který umožňuje subjektům, například obcím, obchodovat s emisními povolenkami na základě sekvencovaného CO₂ v jejich lesích.

Licenční právo může zahrnovat právo na obchodování, prodej nebo využití carbon-offsetů, což poskytuje flexibilní nástroj pro řízení těchto projektů. Tento přístup umožňuje městům a obcím generovat příjmy z ochrany a správy svých lesních porostů, které zároveň přispívají ke globálnímu úsilí o snižování emisí.

Závěry a doporučení pro Českou republiku

Zavedení efektivního systému carbon-offsetů v České republice vyžaduje přizpůsobení mezinárodních standardů místním podmínkám a legislativním rámcům. Klíčovým úkolem je vytvořit systém, který bude kompatibilní s evropskými požadavky a zároveň reflektovat specifické potřeby měst, obcí a regionů.

Pro města a obce v České republice je důležité zajistit transparentnost, důvěryhodnost a dlouhodobou udržitelnost carbon-offset projektů. Implementace licenčního modelu pro správu carbon-offsetů představuje efektivní řešení, které umožňuje využít potenciál místních lesních porostů pro sekvenci CO₂ a zároveň podporuje místní ekonomiku a udržitelné iniciativy.

Doporučené kroky pro správu carbon-offsetů zahrnují identifikaci lesních porostů, měření sekvence CO₂, vytvoření licenčních jednotek a obchodování prostřednictvím transparentní platformy. Důraz na pravidelné audity a reporting zajistí soulad s mezinárodními standardy a přispěje k důvěryhodnosti projektů.

Metodika carbon-offsetů v rámci SDG politiky poskytuje českým městům a obcím nástroj pro dosažení klimatických cílů a udržitelného rozvoje.

Ing. Martin Babuška, MBA, LL.M.

prezident klastru

Czech Smart City Cluster, z.s.

www.czechsmartcitycluster.com

